

Smart Education Monitor 2023

Uitgevoerd door: Newcom Research & Consultancy B.V.

Auteurs: drs. Tim Jonker, Erika Bloemert BSc, drs. Jasper Lohuis, drs. Neil van der Veer

Publicatie: november 2023

Inhoud

1. Opzet | Achtergrond & doel
2. Resultaten
  - 2.1 Houding ten aanzien van digitalisering in onderwijs
  - 2.2 Gebruik & tevredenheid digitale leermiddelen
  - 2.3 Leven Lang Leren & online platforms
3. Hoofdpijnen

1. Opzet | Achtergrond & doel

Een korte inleiding

De maatschappij digitaliseert snel en steeds verder. Zowel het reguliere als het commerciële onderwijs maakt steeds meer gebruik van digitale leermiddelen. Adaptief leren, online lessen en toetsen, digitale administratie- en volgsystemen zijn enkele voorbeelden hiervan. Naast voordelen (denk aan sneller, toegankelijker, meer maatwerk) zijn er ook uitdagingen en vragen, zoals:

- Hoe staat men tegenover digitalisering in het onderwijs?
- Hoe waardeert men de verschillende aspecten van online onderwijs?
- Welke online platforms gebruikt men in het onderwijs en hoe worden die beleefd?
- Welke rol spelen online leerplatforms buiten het reguliere onderwijs in het kader van Leven Lang Leren?
- Zijn er verschillen naar doelgroep en sector?

Newcom heeft dit jaar voor het eerst onderzoek gedaan naar deze ontwikkelingen onder n=4.630 Nederlanders.

Copyright 2023 Newcom Research & Consultancy B.V.

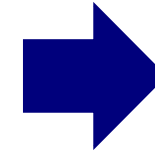
Alle rechten voorbehouden. Niets uit dit document mag worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand of openbaar gemaakt worden *zonder bronvermelding*.

De bron die u dient te vermelden is [Newcom.nl](https://www.newcom.nl), inclusief (indien online) een werkende hyperlink en logo vermelding.

De Smart Education Monitor 2023

Newcom heeft leerlingen/studenten, docenten en ouders uitgenodigd om deel te nemen aan de Smart Education Monitor. Via een online vragenlijst kon men deelnemen aan het onderzoek.

4.630

De respons naar doelgroep is als volgt:

De steekproef van 4.630 respondenten vormt een representatieve afspiegeling van de verschillende doelgroepen binnen het Nederlandse onderwijs.

De vragenlijst is voorgelegd aan de volgende doelgroepen binnen het onderwijs:

- Leerlingen voortgezet onderwijs (vo)
- Studenten middelbaar beroepsonderwijs (mbo)
- Studenten hoger beroepsonderwijs en wetenschappelijk onderwijs (hbo/wo)
- Docenten (van po tot wo)
- Ouders met kind(eren) op het vo of mbo
- Professionals 18 jaar of ouder in het kader van Leven Lang Leren

1.449 leerlingen/studenten
(vo, mbo, hbo/wo)

328 docenten (po to wo)

616 ouders (kind vo/mbo)

2.353 professionals

Mocht u vragen hebben, dan staan de uitvoerende onderzoekers u graag te woord via 088 – 7704 600 of service@newcom.nl

Context vanuit de media

Online onderwijs is méér dan je vaste les afdraaien voor de camera

Onderzoek: Online onderwijs belangrijke reden voor uitval bij studies

Mbo's gaan ook na corona verder met online onderwijs, tegen de wil van de Kamer

Online en innovatief onderwijs blijft ook na corona

Onderwijs na corona: terug naar de collegebanken of is online onderwijs een blijvertje?

Keert online onderwijs terug? Elke faculteit zoekt zijn eigen pad

A close-up photograph of a computer keyboard. The keys are dark grey or black. In the foreground, a prominent blue key features a white graduation cap icon. To the right, a key is labeled 'Backspace' with a white arrow pointing left. The background is slightly blurred, showing other keys.

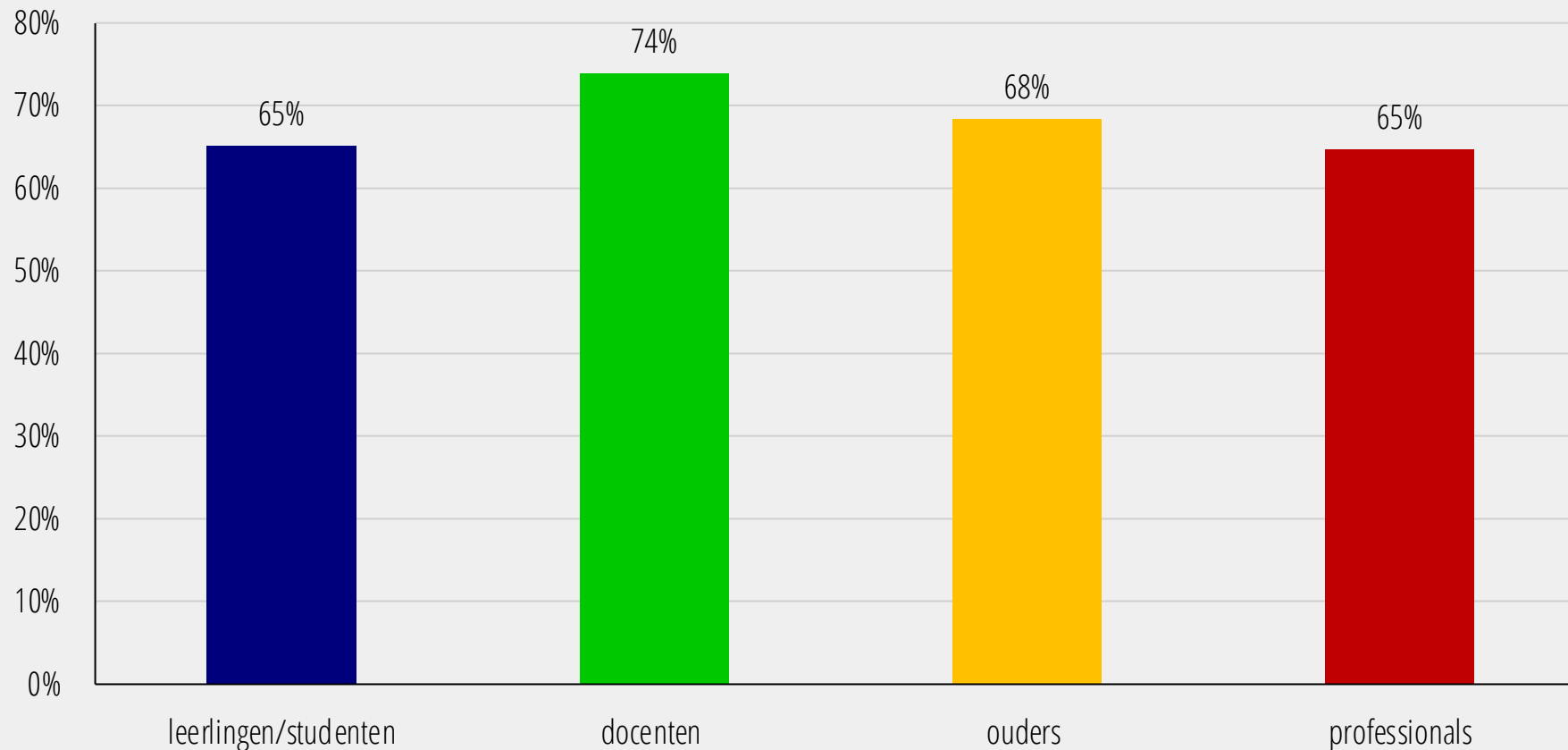
2.1 Houding ten aanzien van digitalisering in onderwijs

1.

Twee derde van de leerlingen/studenten, docenten en ouders is in algemene zin positief over digitalisering in het onderwijs.

Twee derde staat (zeer) positief tegenover digitalisering in het onderwijs. Docenten zijn iets positiever dan leerlingen/studenten en ouders.

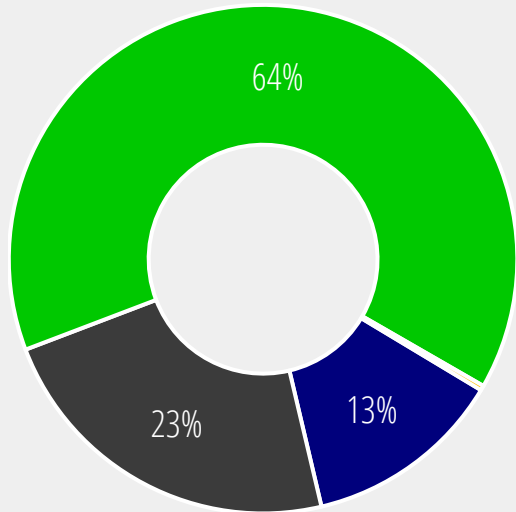
Algemene houding digitalisering
onderwijs
% (zeer) positief, naar doelgroep

- Leerlingen/studenten (vo tot wo)
- Docenten (van po tot wo)
- Ouders kinderen vo/mbo
- Professionals 18+

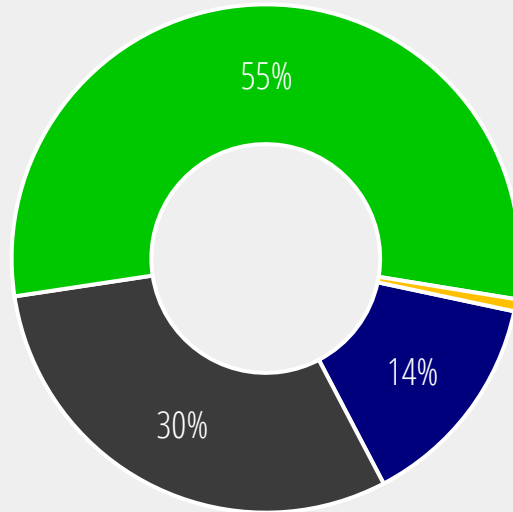
Basis: totale steekproef.

Mbo-studenten staan het minst positief tegenover digitalisering in het onderwijs en hbo/wo-studenten het meest.

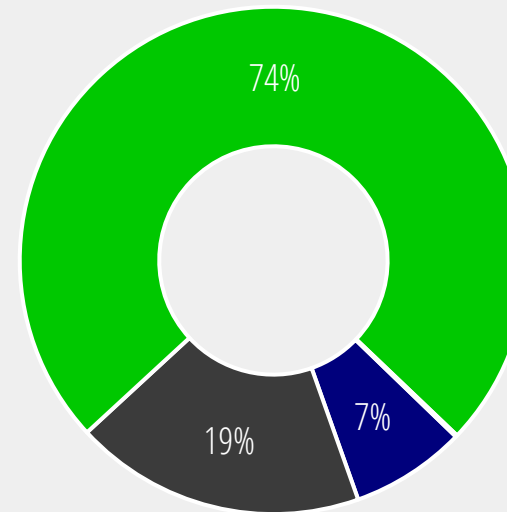
Leerlingen vo

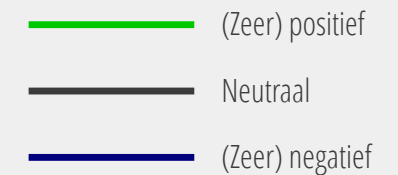
Studenten mbo

Studenten hbo/wo

Algemene houding digitalisering
onderwijs
Naar leerlingen en sector

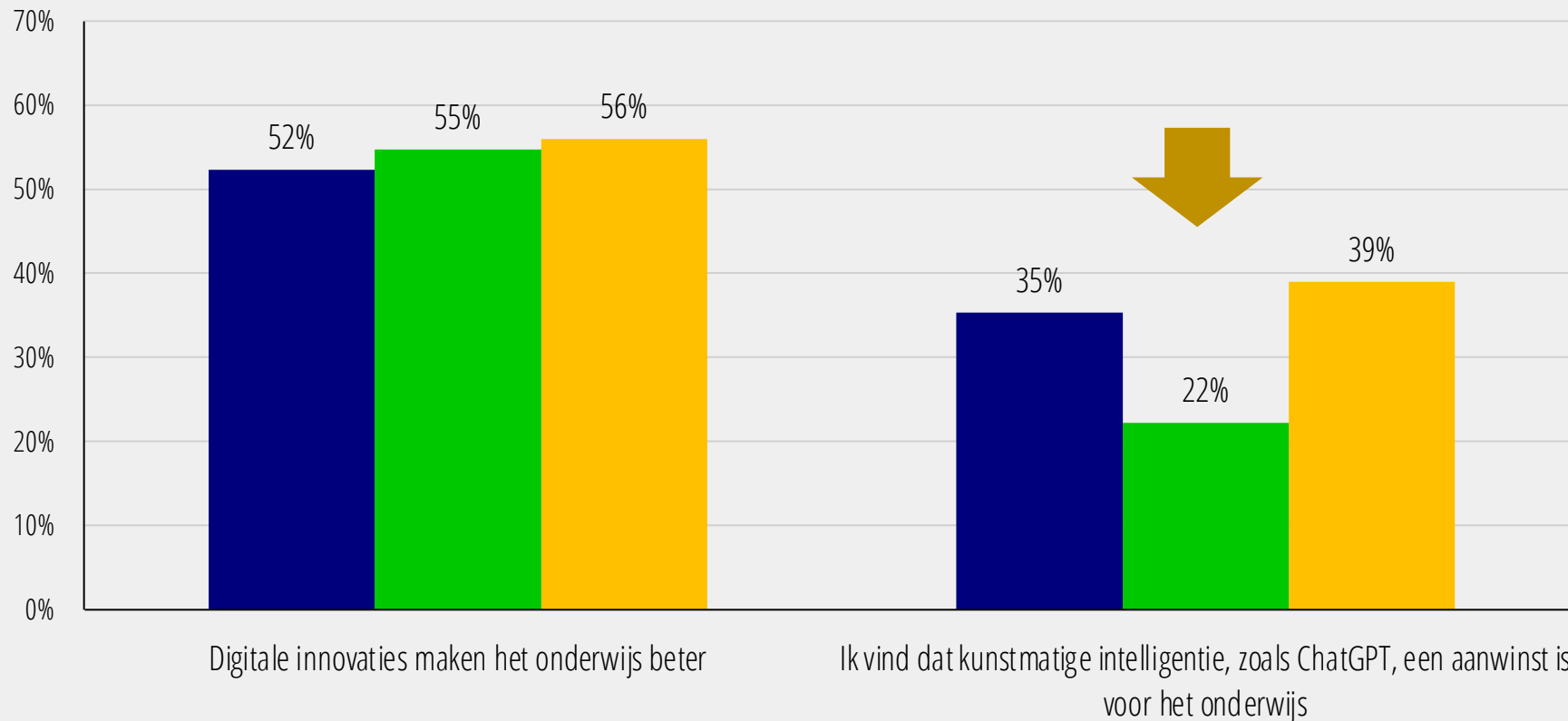

Basis: leerlingen/studenten (n=772).

2.

Over de meerwaarde van kunstmatige intelligentie in het onderwijs zijn vooral PO- & MBO docenten wat terughoudender dan de overige groepen.

Ruim de helft van de doelgroepen vindt dat digitale innovaties het onderwijs beter maken. Over kunstmatige intelligentie zijn docenten terughoudend.

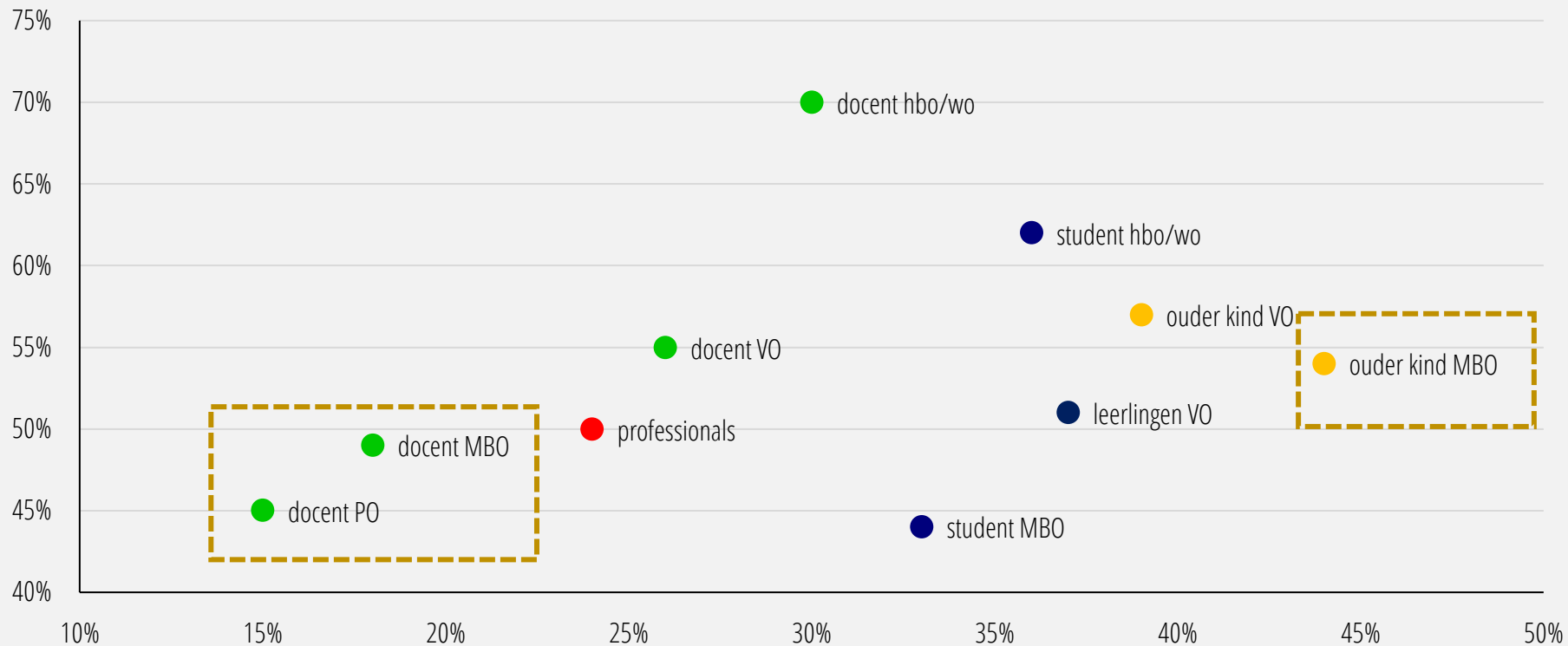
Houding digitalisering onderwijs
naar doelgroep
% (helemaal) mee eens

— Leerlingen/studenten (vo tot wo)
— Docenten
— Ouders kinderen vo/mbo

Basis: totale steekproef

Waar ouders relatief vaak meerwaarde van AI in het onderwijs zien, zijn po- en mbo-docenten het meest terughoudend.

Digitale innovaties maken het onderwijs beter

Houding digitalisering onderwijs
naar doelgroep
% (helemaal) mee eens

■ Leerlingen/studenten (vo tot wo)
■ Docenten
■ Ouders kinderen vo/mbo

Ik vind dat kunstmatige intelligentie, zoals ChatGPT, een aanwinst is voor het onderwijs

Basis: totale steekproef

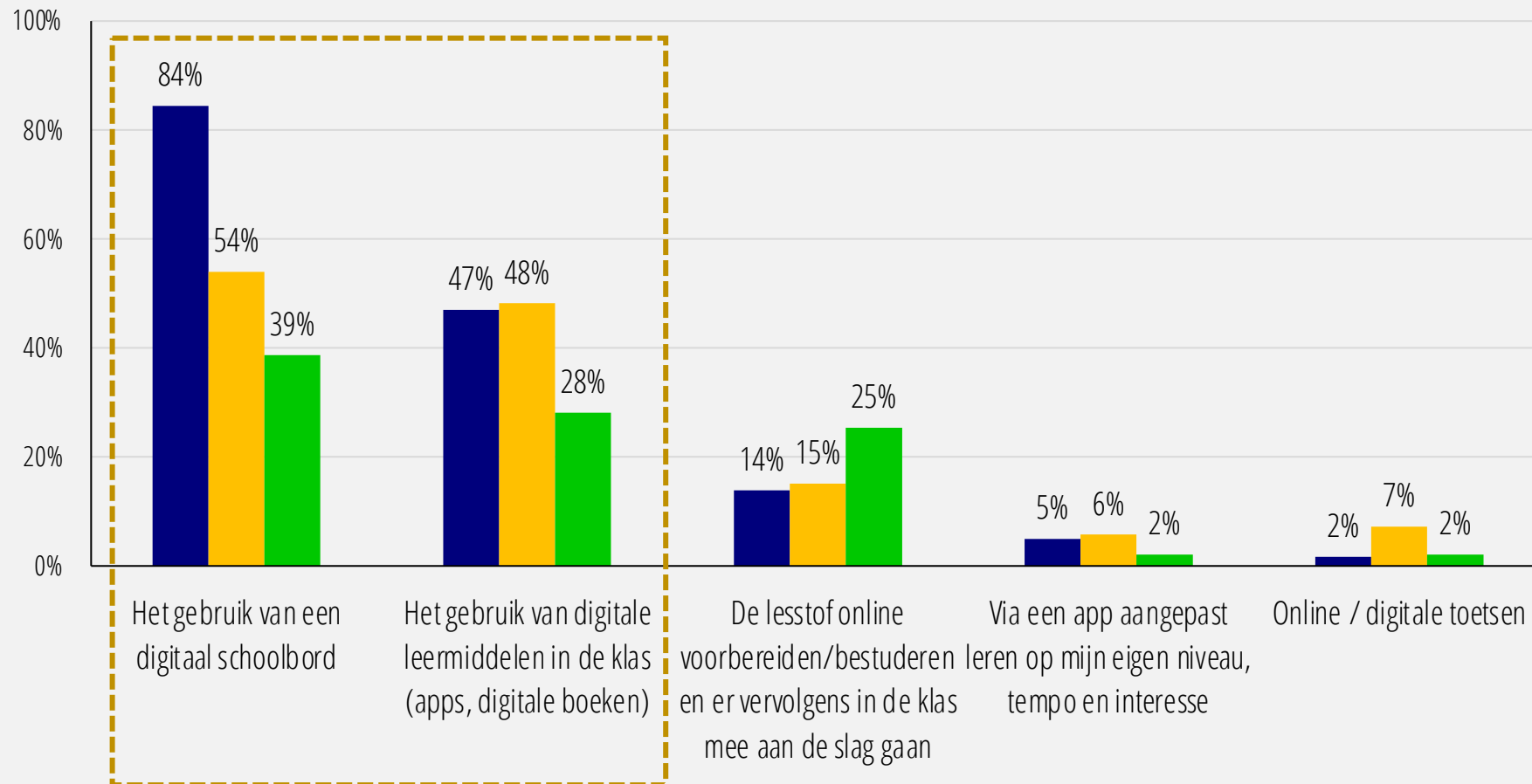
A photograph of a person's hands holding a tablet computer on a rustic wooden table. The tablet screen shows a video call with a person's face. In the background, a white mug of tea sits on the table. A dark blue rectangular box is overlaid on the right side of the image, containing the text '2.2 Gebruik & tevredenheid digitale leermiddelen & online onderwijs' in green font.

2.2 Gebruik & tevredenheid digitale leermiddelen & online onderwijs

3.

Leerlingen en ouders zijn redelijk tevreden over de gebruiksvriendelijkheid van digitale leermiddelen in de klas.

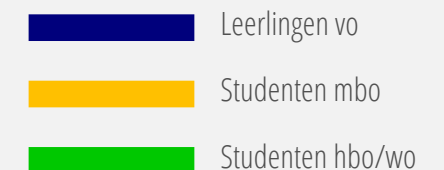
Digitale leermiddelen in de klas worden intensiever gebruikt in het vo en mbo dan in het hbo/wo.

Gebruik digitale leermiddelen

Naar leerlingen en sector

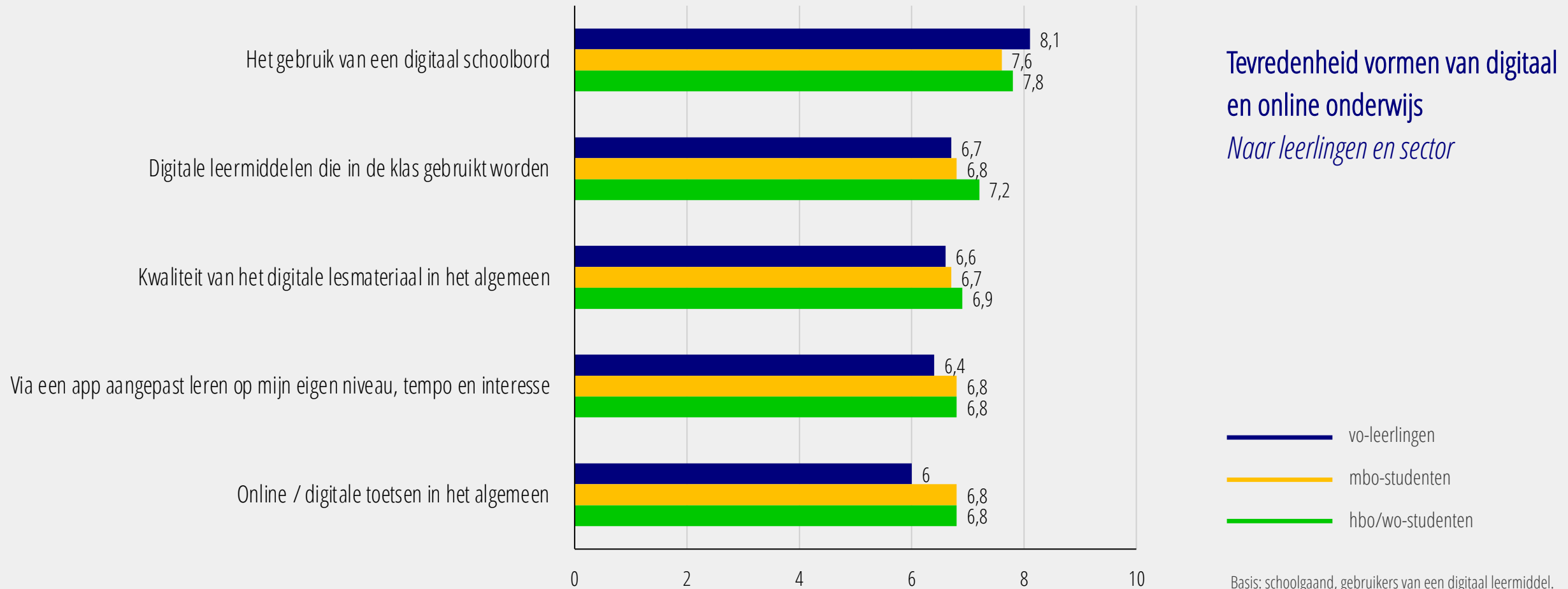
% dat hiermee minimaal dagelijks te maken heeft

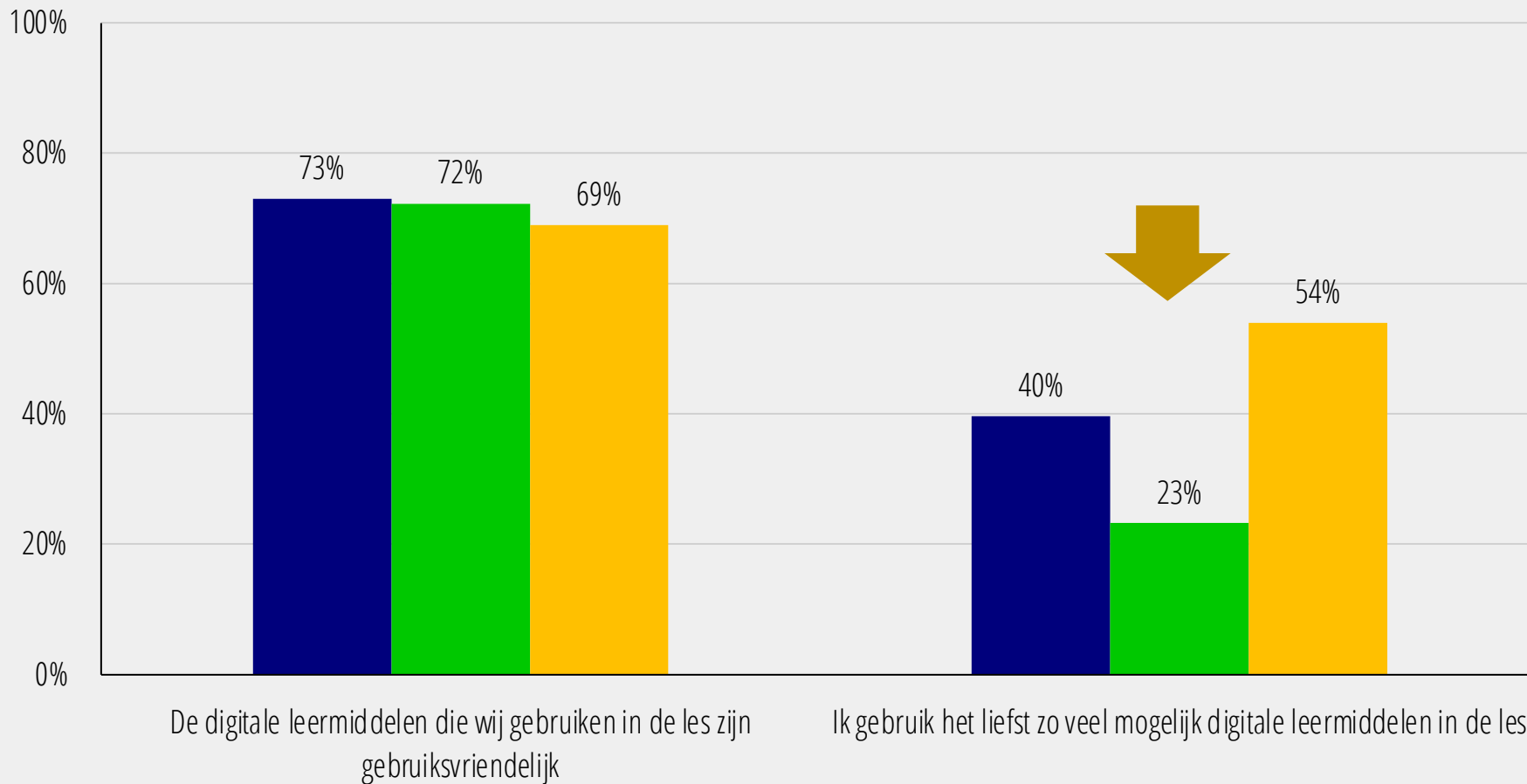
Basis: schoolgaand/studerend

Leerlingen zijn tevreden over het digibord; de andere vormen van digitaal onderwijs scoren met een (krappe) voldoende minder.

Drie kwart is tevreden over de gebruiksvriendelijkheid. Docenten zien 'zo veel mogelijk digitale leermiddelen' het minst zitten.

Houding digitale leermiddelen
Naar doelgroepen

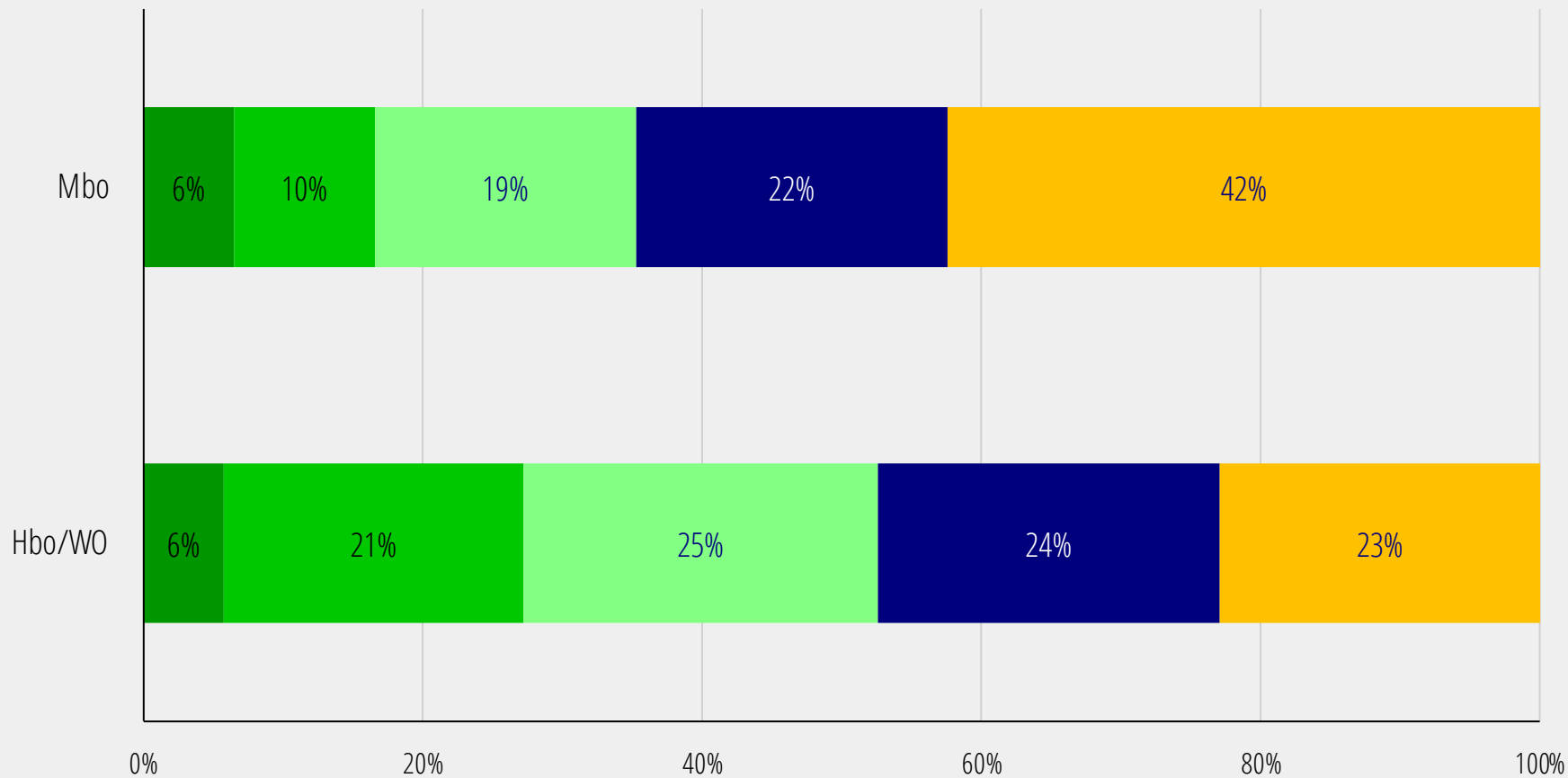
- Leerlingen/studenten (vo tot wo)
- Docenten (van po tot wo)
- Ouders kinderen vo/mbo

Basis: totale steekproef.

4.

Mbo-studenten zijn kritischer over online lessen dan studenten in het hoger onderwijs.

Studenten in het Hbo/WO hebben (iets) vaker te maken met online lessen dan studenten in het Mbo.

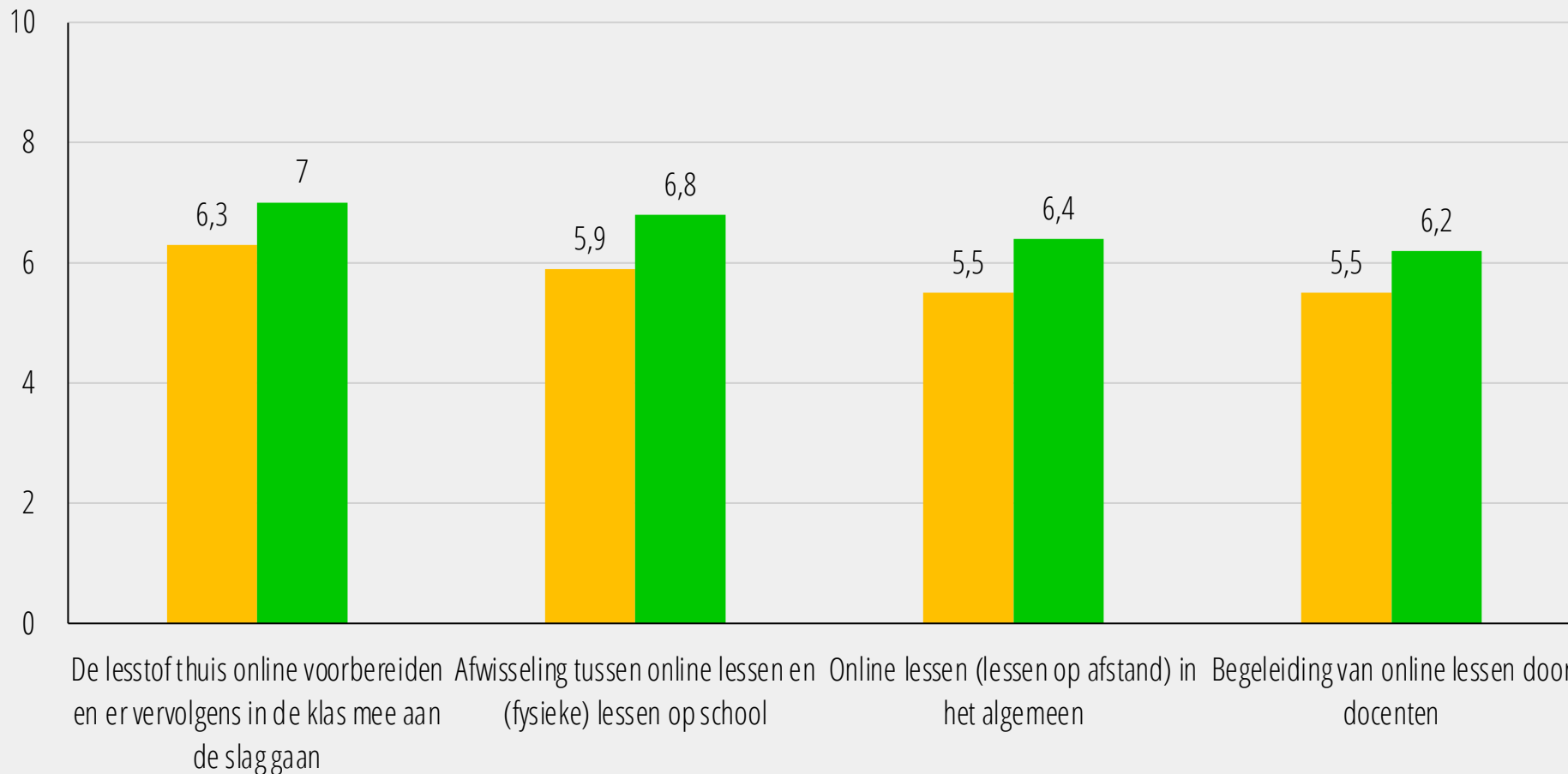

Frequente waarmee men te maken heeft met online lessen
Naar doelgroepen

- Dagelijks
- Een of enkele keren per week
- Een of enkele keren per maand
- Een of enkele keren per jaar
- Nooit

Basis: schoolgaand/studerend
De optie 'online lessen' is niet voorgelegd aan vo-leerlingen.

Hbo/wo-studenten zijn positiever over de invulling van online onderwijs dan mbo-studenten.

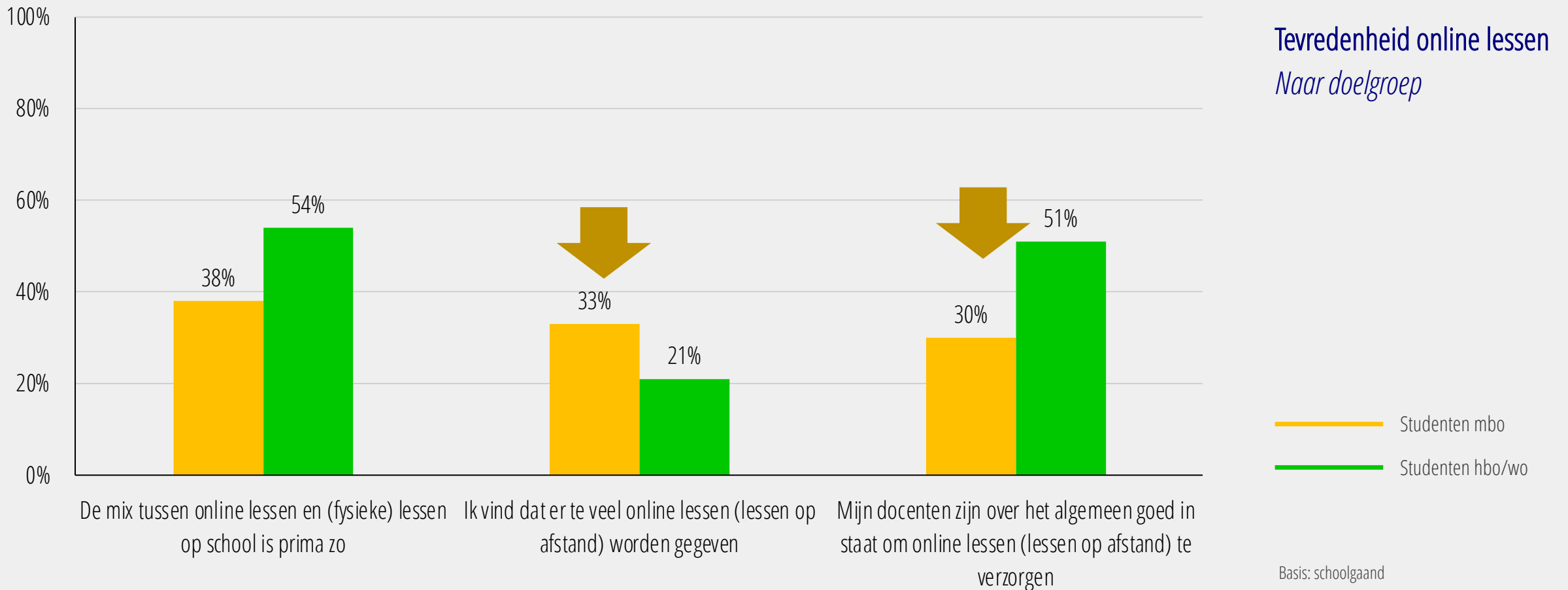
Tevredenheid vormen van digitaal onderwijs

Gemiddelde rapportcijfer over alle leerlingen/studenten (vo, mbo, hbo/wo)

— Studenten mbo
— Studenten hbo/wo

Basis: schoolgaand

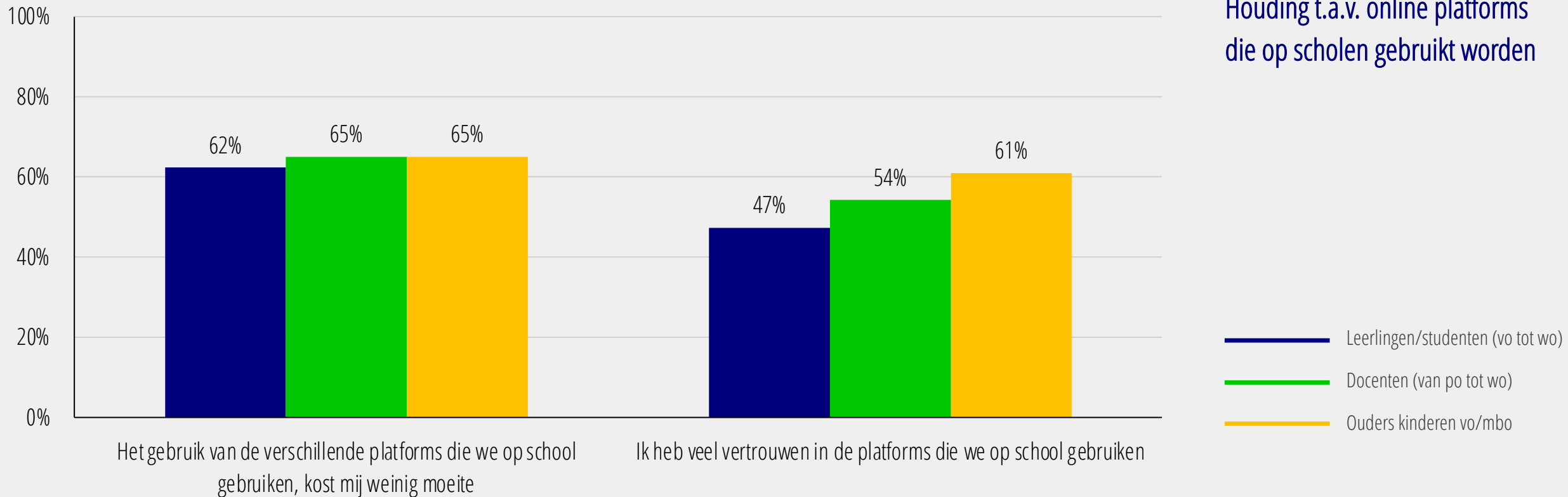
Mbo-studenten zijn kritischer over de frequentie van online lessen en de begeleiding door docenten.

5.

Twee op de drie gebruikers kan gemakkelijk overweg met de online platforms op school. De beleving verschilt vooral op vormgeving, overzichtelijkheid en ondersteuning.

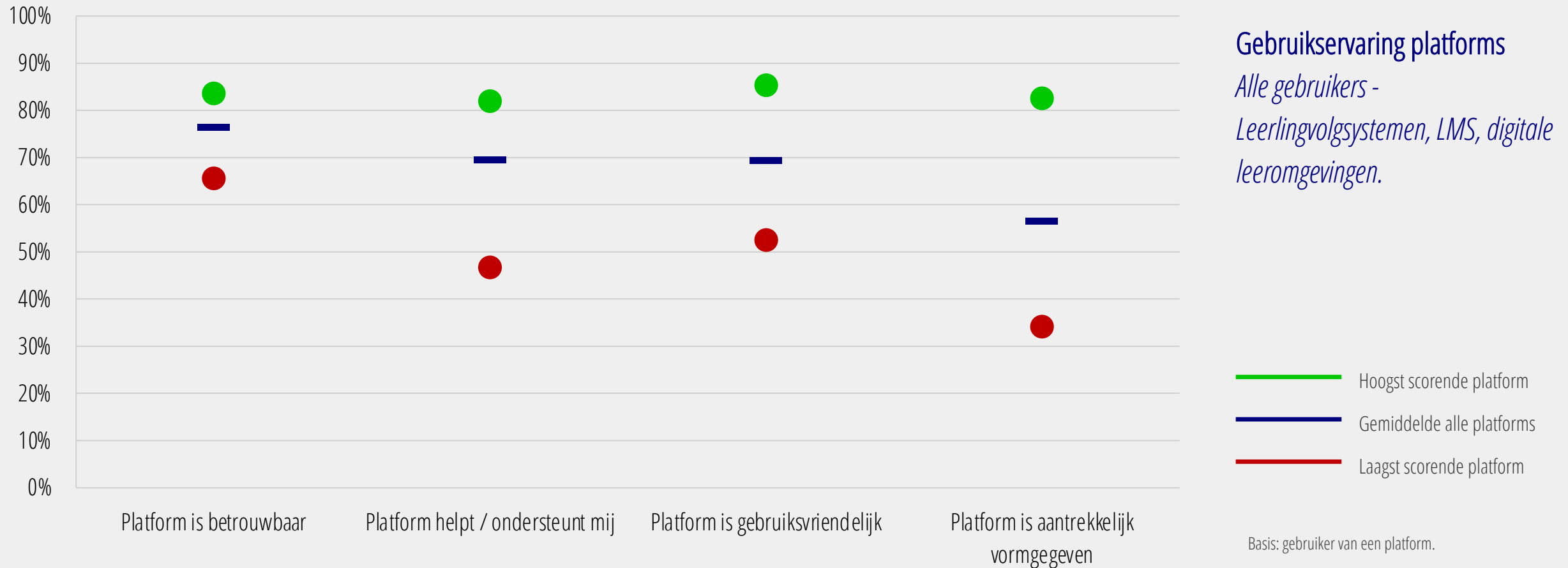
Twee derde kan gemakkelijk overweg met de online platforms die op school gebruikt worden. Leerlingen hebben wel minder vertrouwen in de platforms.

Basis: gebruikers van een platform

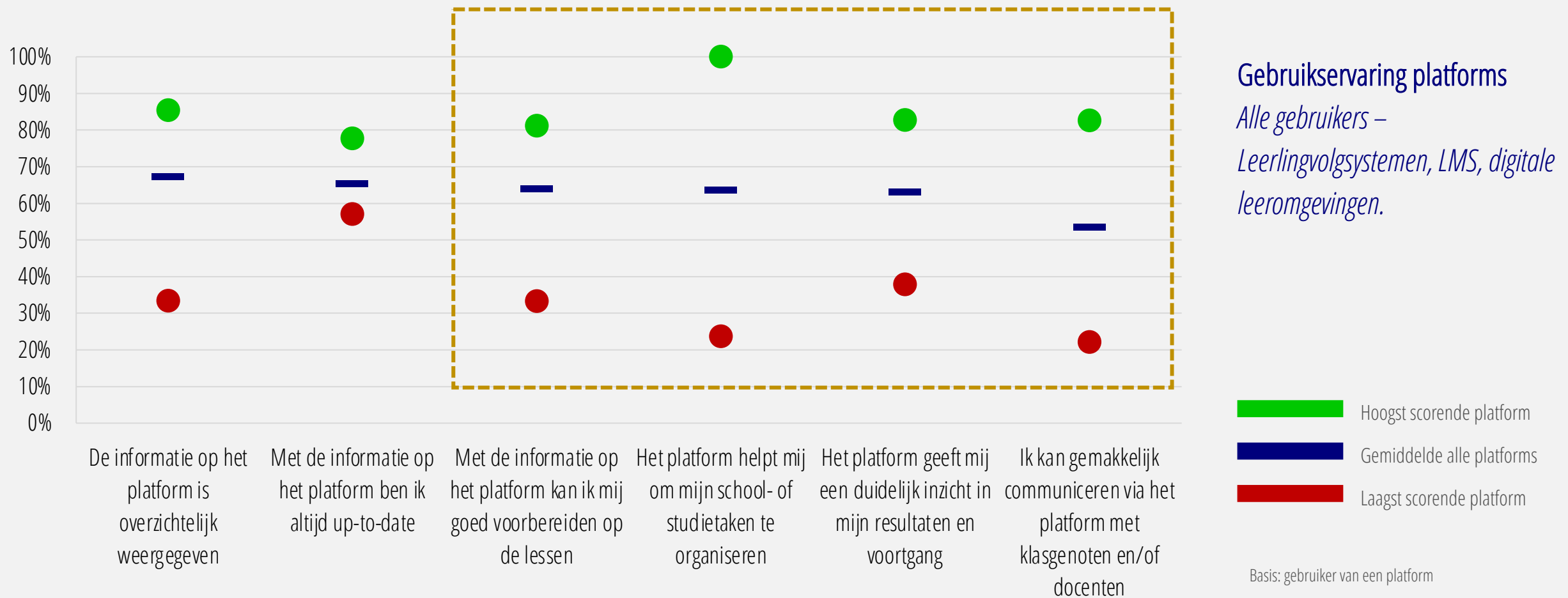

De beleving van gebruikers van digitale leeromgevingen* op scholen verschilt het meest op ondersteuning en vormgeving.

*Individuele platforms zijn voorgelegd en op verzoek inzichtelijk

Bij ondersteuning zijn de verschillen tussen platforms* relatief groot op de aspecten 'voorbereiding', 'organisatie', 'inzicht in voortgang' en 'communicatie'.

*Individuele platforms zijn voorgelegd en op verzoek inzichtelijk

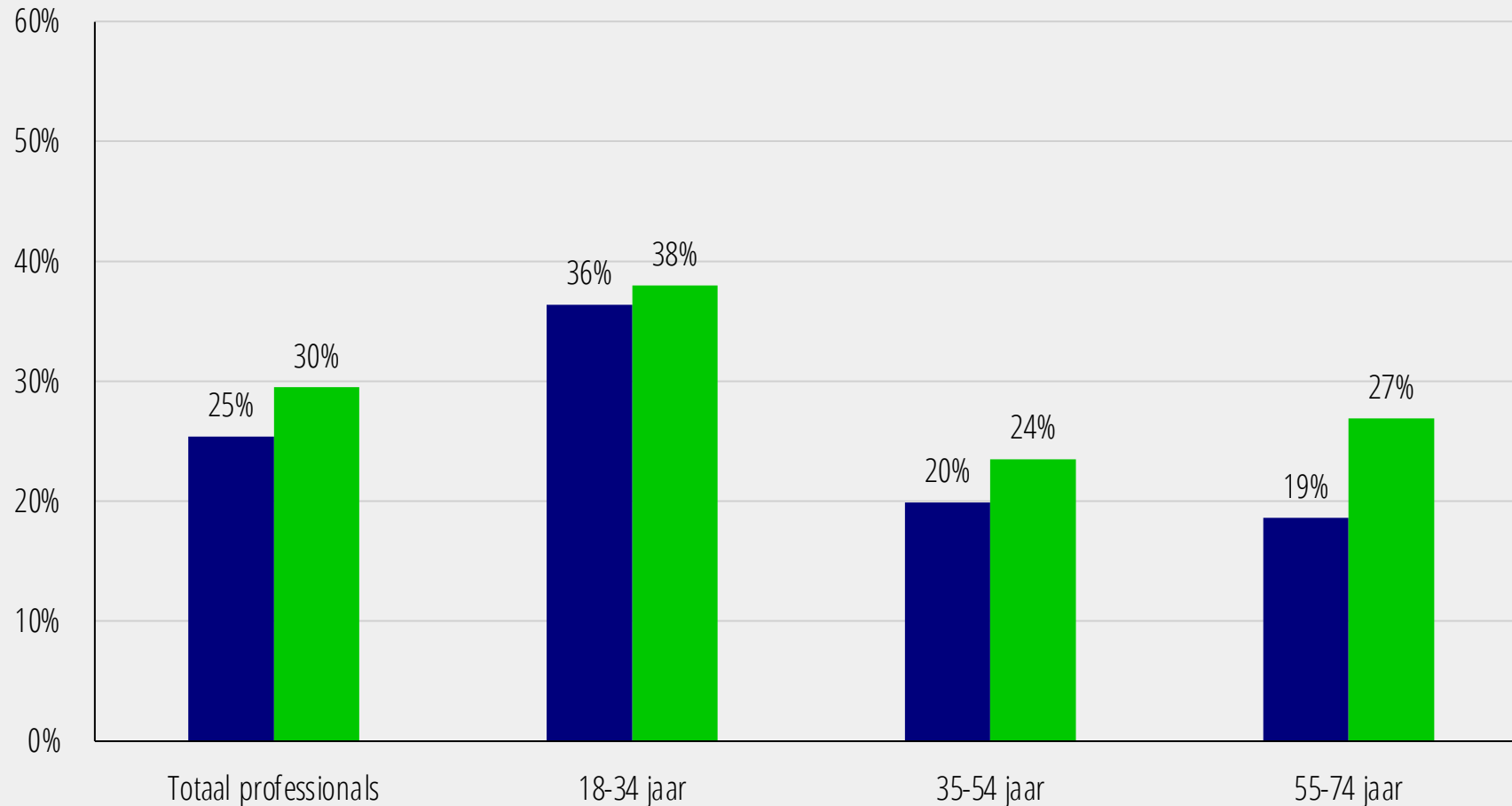
A close-up photograph of a man with a beard, looking thoughtful with his hand on his forehead. A dark blue rectangular overlay is positioned over the lower right portion of the image, containing the text '2.3. Leven Lang Leren & online platforms' in a bright green font.

2.3. Leven Lang Leren & online platforms

6.

Online opleiders en leerplatforms spelen een belangrijke rol in het opleiden van professionals. Het belang en gebruik neemt naar verwachting toe, vooral onder jongeren.

1 op de 4 professionals heeft in de afgelopen 3 jaar een online opleiding gevolgd bij een commerciële opleider. Onder jongeren is dit ruim een derde.

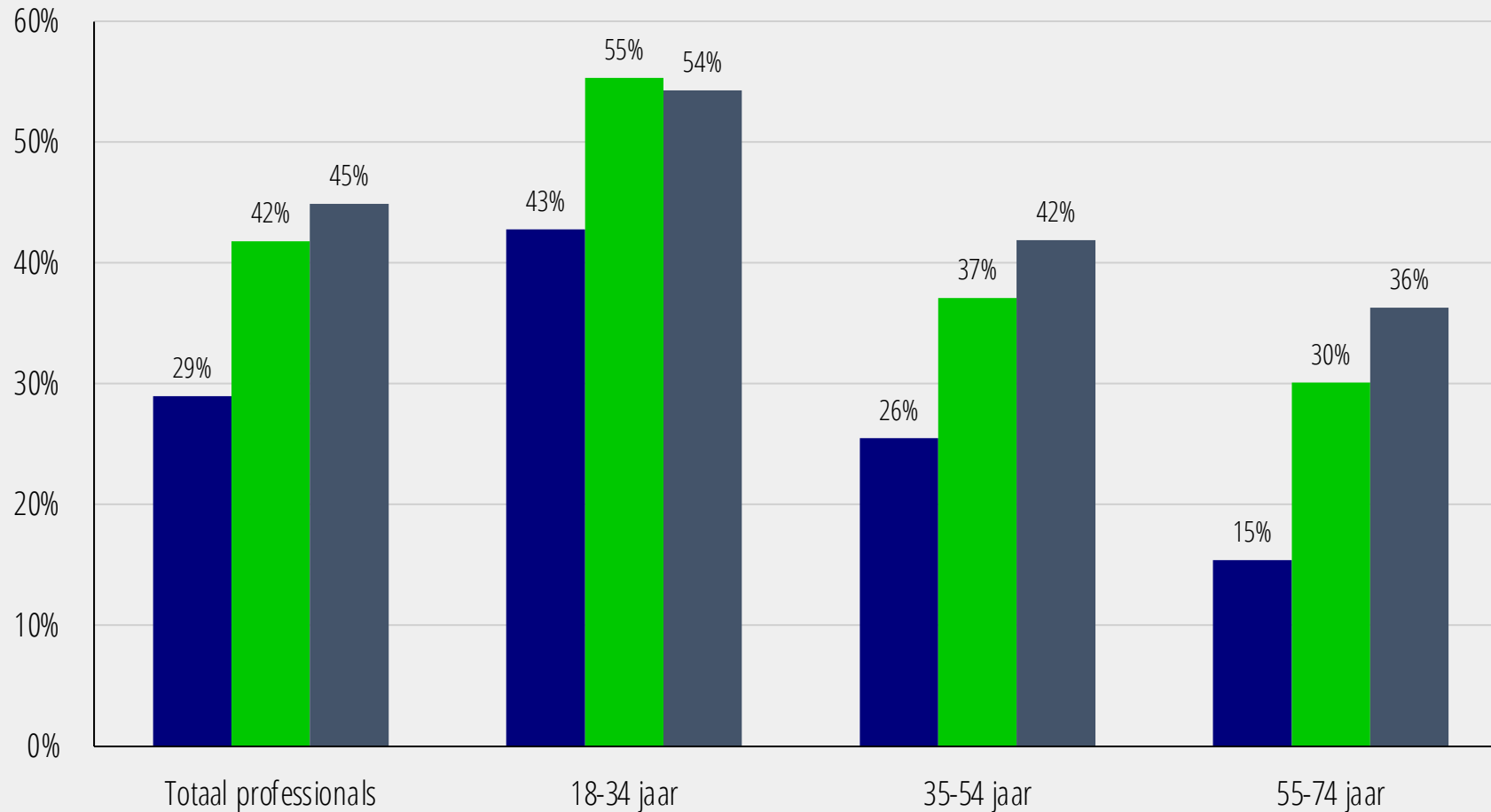

Gebruik online onderwijs buiten
regulier onderwijs
*Aandeel werkenden (professionals)
dat online onderwijs gevolgd heeft in
afgelopen 3 jaar bij een commerciële
opleider/aanbieder, naar leeftijd*

— Online opleiding
— Online cursus, training, workshop

Basis: Werkzame Nederlanders 18-75 jaar

Ruim 4 op de 10 professionals verwacht in de komende jaren een online cursus of online training te volgen. Onder jongeren is dit ruim de helft.

Intentie om online opleiding, cursus of training te volgen in komende 3 jaar

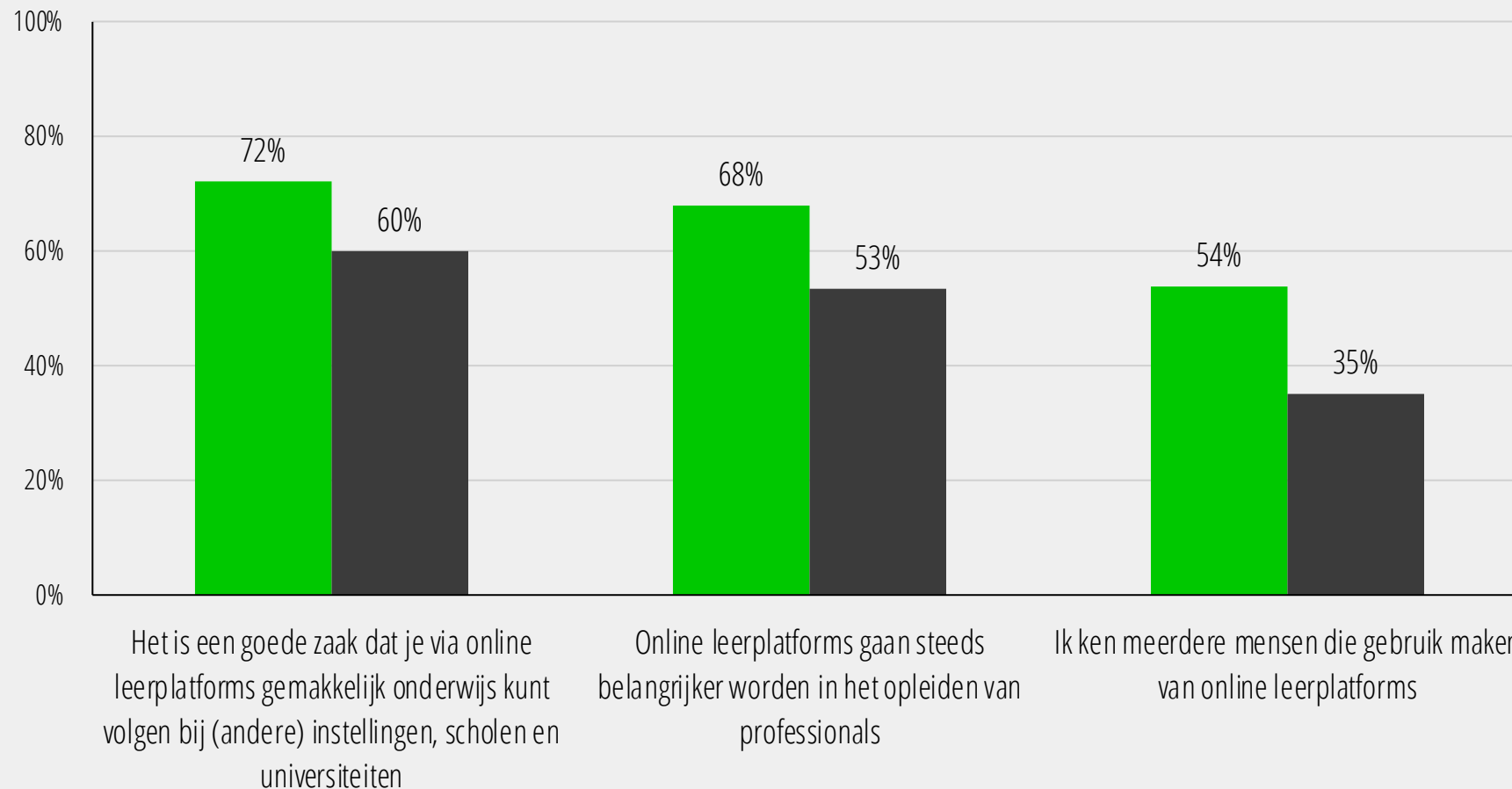
Onder werkzame Nederlanders, naar leeftijdsgroep

% waarschijnlijk/zeker wel

- Online opleiding
- Online cursus
- Online training

Basis: Werkzame Nederlanders 18-75 jaar

Zowel studenten als professionals zien toenemend belang en meerwaarde van online leerplatforms als aanvulling op het reguliere onderwijs.

Stellingen online leerplatforms
Naar doelgroep,
% (helemaal) mee eens

— Studenten hbo/wo
— Professionals 18+

Basis: Nederlanders 18+

3. Hoofdlijnen

De conclusies van de Smart Education Monitor 2023

1. Twee derde van de leerlingen/studenten, docenten en ouders is in algemene zin positief over digitalisering in het onderwijs.
2. Over de meerwaarde van kunstmatige intelligentie in het onderwijs zijn vooral PO- & MBO docenten terughoudender dan de overige groepen.
3. **Leerlingen en ouders zijn** redelijk tevreden over de gebruiksvriendelijkheid van digitale leermiddelen in de klas.
4. Mbo-studenten zijn kritischer over online lessen dan studenten in het hoger onderwijs.
5. Twee op de drie gebruikers kan gemakkelijk overweg met de online platforms op school. De beleving verschilt vooral op vormgeving, overzichtelijkheid en ondersteuning.
6. Online opleiders en leerplatforms spelen een belangrijke rol in het opleiden van professionals. Het belang en gebruik neemt naar verwachting toe, vooral onder jongeren.

Newcom Research & Consultancy

Newcom Research & Consultancy is een onafhankelijk bureau dat organisaties met full-service marktonderzoek inzicht geeft in hoe zij optimaal kunnen aansluiten bij de wensen van de doelgroep. Denk aan het testen van concepten, onderzoek naar de behoeften en tevredenheid van klanten en imago onderzoek.

Newcom is aangesloten bij de MarktOnderzoekAssociatie (MOA), bestempeld als een Fair Data Company en bovendien is het ISMS van Newcom NEN-ISO 9001 en ISO27001 gecertificeerd.

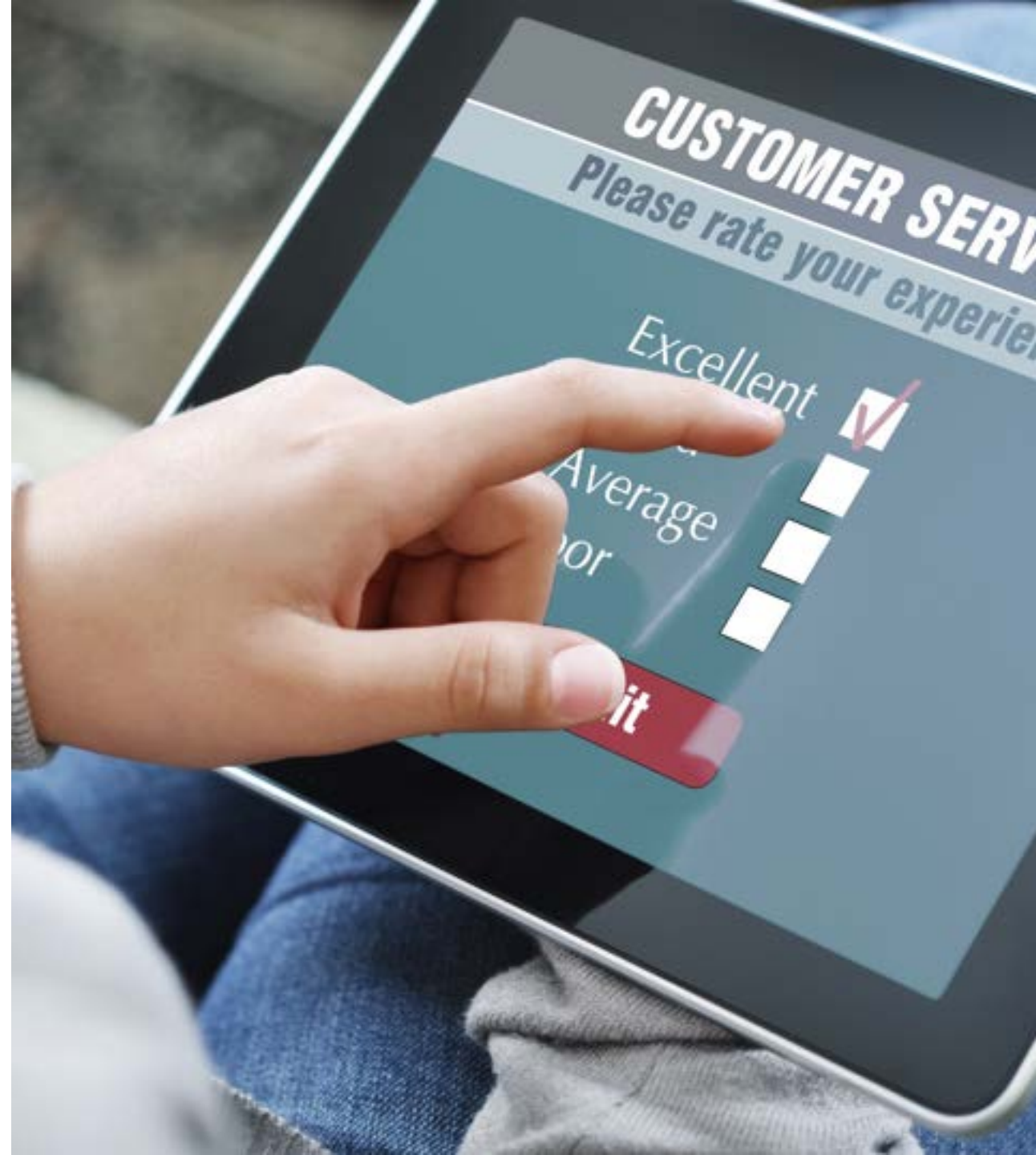
De certificering van ISO272001 is geregistreerd onder nummer 1281702 en met de scope

'Het leveren, ontwikkelen en de support van de SAAS-oplossingen onderzoekstool.nl en explora-zorg.nl en het uitvoeren van klant- en marktonderzoek.

Wij geloven dat succesvolle organisaties in nauw contact staan met hun doelgroep. Dit betekent dat succesvolle organisaties de doelgroep écht kennen en begrijpen. Alleen dan zijn organisaties in staat de beste klantervaring te geven.

www.exploratio.nl is een label van Newcom.

Meer informatie? Neem contact met ons op!

drs. Neil van der Veer

Newcom Research & Consultancy B.V

088 – 7704 600

www.newcom.nl

service@newcom.nl

Vestiging Amsterdam

Herengracht 564

1017 CH Amsterdam

Vestiging Enschede

Hengelosestraat 221

7521 AC Enschede